

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirtlap.

Szerkesztő- s kiadóhivatal:
K. -Vásárhelyt a könyv-
nyomdában, Csik-Szeredán
T. Nagy Imre szerkesztő
lakásán.

Megjelenik: vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton.
Előfizetési díj: egy évre 6 frt, fél évre 3 frt,
negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára helyben 3 kr.

Hirdetések és nyílt-terek
árszabály szerint felvétet-
nek a kiadóhivatalban
Cs.-Szeredán és Kézdi-Vá-
sárhelyt.

Előfizetési felhívás.

Az 1881. december 18-án kelt s kiosztott felhívás értelmében előfizetést nyitunk a „Székelyföld” című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 4-szer megjelenő hirtlapra, a következő árakkal:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imréhez küldendők, vidékről legezélszerűben postátulvánnyal.

K.-Vásárhelyt, 1882. január 1.

A „Székelyföld” kiadó hivatala.

Táviratok.

— Magyar távirati iroda Budapestén. —

Budapest, jan. 13. A költségvetést a tárgyalásnál Hegedűs előadó általánosságban ajánlja; Som-sich az egy. ellenzéki, Eötvös a függetlenségi párt nevében határozati javaslatot nyújtanak be s annak elvetését ajánlják.

Belgrád, jan. 13. A pénzügyér a külföldi biztosító intézeteket fölszólította, hogy tegyenek jelentést állásukról.

Budapest, jan. 9. Az időjelző intézet észleletei szerint közepes derült időjárás várható, esapadékkal.

Mi ujság?

A székely mivelődési és közg. egyesület már hosszabb idő óta foglalkozott azon eszmével, hogy humanitárius céljai előmozdítása érdekében, melyek közt székely származású ifjak kiképezésére szánt alapítványok, valamint a székely nép kivándorlását korlátozó s esetleg idővel teljesen megszüntető intézmények létesítése áll első helyen, sorsjátékot rendezzen. A pénzügyminiszter e sorsjáték megtarthatására az engedélyt a kincstári illetékek teljes elengedésével legújabbán megadta, minek folytán az egyesület a sorsjáték előkészítésére kebléből bizottságot küldött ki, mely Turóczy Adolf pénzügyi tanácsos és fővámigazgató elnökelete alatt Takács Lajos, Ilyés Lajos, dr. Csiky Kálmán, Gál Jenő, Gidófalvy István, Borszéki Soma és Borosnyai Oszkár urakból áll. Ezen állandó bizott-

ság már meg is kezdte működését s egyelőre jelezhetjük, hogy a sorsolás f. évi okt. hó 5-én fog megtartatni.

*

Párisban f. hó 9-én a kommunardok Blanqui halálának évfordulóját gyászmenettel akarták megünnepelni. Délben 12 órakor mintegy 800 ember gyült össze koszorúkkal a ház előtt, hol Blanqui meghalt. Közben mintegy 100 rendőr volt elhelyezve. A rendőrgyöngök megzavarták a menetet, úgy, hogy szépen sorakozva nem mehettek, csak kisebb csoportokban mozghattak. Az elkeseredés folyton növekedett. A Bastille téren, a menet, mely előtt hat koszorút vittek, ismét zárkózott. — Husz rendőrgyöngök a sorok zárkózását meg akarta akadályozni, a koszorukat hatalmukba kerítették, ez ellen a kommunardok tiltakoztak. Verekedés fejlődött ki a rendőrökkel. A rendőrség 20 kommunardot elfogott, köztük Michel Lujzát s Ferre Lujzát. Az elfogottakat a Roquette utcai rendőrtanyára akarták kísélni. A tömeg utánok tódult. Újabb dülakodás keletkezett, miközben több rendőrgyöngyöt megsemmisítettek. Egyszerre lövés dördült el. Senki se tudta, honnan jö. A rendőrök kardot rántottak s a nép közé vágtak, többeket megsebeztek. A rendőrök végre kénytelenek voltak a foglyokkal együtt a rendőrtanyára visszavonulni, honnan erősítésért, segítségért táviratoztak. Három óra tájban több száz rendőr érkezett segítségül. A néptömeg most összeütközés nélkül szétszóródott, hogy a Pere Lachaise temetőben vegyék fel a harezot. A temetőbe kisebb csoportokban érkeztek meg a kommunardok s a Blanqui sirja köré sorakoztak és mintegy 40 koszorút tettek az elhunyt kommunard sirjára. A temetőben rendőr nem mutatkozott s így a sir megkoszorúzása rendben folyt le. Négy órakor megjelent a rendőrtanyán a rendőrfőnök irodafőnöke, kihallgatta az elfogottakat. Azokat, kik nem támadtak a rendőrökre, újra szabadon bocsátották, így Michel Lujzát s Ferre Lujzát is. Michel Lujza tiltakozott az ellen, hogy a gyászmenet rendezői zavargásokat akartak volna rendezni, ők teljesen békés tüntetést szándékoztak.

Néhány szó a gyümölcs tenyésztés érdekében Csikmegye területén.

Ha a legközelebbi nyáron megyénk területén több községben tett látogatásom alkalmával nem láttam

volna itt-ott néhány jóra való birtokos telkén gyümölcsös is, valóban elkelt volna hinnem, hogy Csikmegyében a széles szoros értelmében vett gyümölcsös kert terra incognita. Hála azonban illető, s e téren mintegy uttörő néhány gazda szorgalmának, ma már a csiki gyümölcs fogalma alatt nemcsak a fenyő alma érthető.

Hogy azonban nálunk a gyümölcs-tenyésztés még csak kezdetleges, és hogy okszerűen rendezett gyümölcsészet — néhány esetet örömmel véve ki — nincs is, azt, fájdalom, minden csiki embernek el kell ismernie.

Gyümölcs tenyésztésünk pangásának oka, az e téren hiányzó szakképzettség kivül, más egyéb körülményben is rejlik. Hallottam panaszkodni néhány gyümölcs-tenyésztéssel foglalkozó gazdát aziránt, hogy minő bajt és gondot ad még jó kerítésben is megőrizni azon néhány gyümölcs fát, melyet nagy gonddal és fáradsággal nevelt fel; mert alig hogy bogrová fejlődött valamely gyümölcs, a legéberebb figyelem dacára is tolvajok által támadtatik meg, kik nem csak a gyümölcsöt viszik el, hanem a mi még minden esetre leverőbb körülmény: ilyen alkalommal a fák is érzékeny sérüléseket szenvednek.

Lehangolja biz az ily körülmény a jóra való gazdát a ki talán más viszonyok között teljes elhatározottsággal és kedvvel üzné e nemes elfoglaltatást.

Elérkezettnek látnám tehát az időt felhívni a hivatottak figyelmét, különösen a megyei gazdasági egyesület törekvését arra, hogy most már mindenképpen oda hassanak, hogy a gyümölcs-termelés nálunk is életre kapjon; mert elvitázhatatlanul való, hogy a gyümölcs tenyésztés fejlődése a lakosság megélhetési viszonyaira kedvező hatást gyakorol.

Szerény nézetem szerint szükséges lenne mindennek előtt a lakosság kedvét ezen termelési ág iránt jó példai

daadással felkelteni. Elegendő faiskolák föllállításával módot kell nyújtani arra, hogy a gyümölcs-tenyésztésben teljesen járatlan gazdák is néhány nemesített gyümölcs fához könnyen és olcsón juthassanak. Erre nézve felette szükséges, hogy a községek által faiskola célra átengedett területek, ott, hol az még nem történt meg, céljaikra fordíttassanak és hogy ezen faiskolákban nevelt és nemesített csemeték évenként a községi lakosság között aránylagosan és olcsó áron kiosztassanak.

Szükséges továbbá, hogy a faiskolák általánosíttassanak, vagyis hogy a községek ott, hol erre tér van, szabályrendeletileg köteleztessenek is. Igen sokat tehetnek tekintetben az iskolaszék, papok és néptanítók. Ha e tekintetben a hatóságok részéről is a szükséges buzdító és komoly felhívások megtétnének, s ha ezek alapján néhány év múlva minden bősé teleknek 8–10 gyümölcsfája lesz: akkor nem fog bekövetkezni a jelenben oly gyakran előforduló szomorú eset, hogy meglevő, s gonddal ápolott gyümölcsjeink tolvajok által támadtassanak és rongáltassanak meg, s hogy az alig felnevelt csemetéknek epedve várt első gyümölcsjeit először is ne a gondos nevelő izlelje. E tárgyról ezuttal röviden ennyit. A befásítások hasznos és szükséges voltáról a tisztelt szerkesztő ur engedelmével alkalmilag.

László Ferencz.

Mindenféle.

— Háromszék megye közigazgatási bizottságának f. hó 9-én tartott gyűlésében tárgyalás alá vétetett a kézdí-vásárhelyi szeszgyárak ügye. Ezekre nézve határozta, hogy 1-ször: a város belterületén levő 7 szeszgyár kifolyása számára köcsatornák építendőek; 2-ször: a

A „Székelyföld“ tárczája.

A kastély titka.

(Beszély.)

Irta D. J.

(Folytatás.)

Az ablak egyik szárnya nyitva volt s ez egy merész eszmét keltett bennem. Lassan, óvatosan kusz-tam tova a kinyuló ágon, míg a falhoz érék. Csak egy lépés választott el az ablaktól, de e lépés merész volt, mert ha egy ugrással el nem érhetem az ablakot, menthetlenül lezuhanok. Pontosan kimértem tehát a távolságot; egy merész ugrás és bent valék a szobában. Leonora felsikoltott és futni akart, de én visszatartám.

— Leonora, te már enyém vagy; nincs emberi hatalom, mely többé elválasszon tőlem — kiáltám szenvedélyesen.

— Nem soha! — suttogá elhaló hangon.

— Leonora, szólj, az egekre kérlek, miért mindig e két rettenetes szó, mely még örültté tesz engem?

— Nem tehetek másként, nem lehetek tied soha ... soha! ...

— Esedezem, légy őszinte hozzám, mondd meg ez degenkedés okát, hisz életem függ ettől. Ha van va-

lami titok életedben, mondd meg! mert én minden körülmények között szeretni foglak, vagy hallgass és légy nőm, s én esküszöm, hogy soha sem fogom azt töled kérdezni. Légy ugy nőmmé, a mint vagy. Vagy ha más ok van, mi egyesülésünket gátolhatná, mondd el; hisz nincs oly akadály, melyet egyesült erővel le nem ronthatnánk. Leonora, én szeretlek örültem, s ha e világot kell is sarkából kifordítanom, enyém kell, hogy légy! Két éve, hogy kereslek a nagy világban, két éve, hogy epedek utánad, s most már örökre az enyém vagy!

Ezzel átkarolám s ő reszketve omolt karjaim közé. Leonora végre kibontakozott karjaimból.

— Te akartad. Szeretlek és tied leszek — szólt ünnepélyes hangon, miközben arcán tulvilági fény ömlött el. Holnap ez órában jer és a titok meg lesz oldva. És most kérlek, távozz!

Még egy utolsó ölelés, még egy csók s én boldogsággal szívemben távozám.

Másnap türelmetlenül számlálám a perczeket, melyek a kitűzött időtől elválasztának. Délután egy küldöncz lépett szobámba, levelet hozván számomra. Lázassal szakitám fel a borítékot s abból egy kézirat hullt ki, melyen finom női vonásokkal a következő szavak valának felírva:

„A titok megfejtése.“

maláta-gödrök cementírozott kövekkel kirakandók s végül: 3-szor a 7 szeszgyár mellett felállított hizlaldák a városon kívül kitlepítendők. Ezen határozat végrehajtásával a városi tanács bizott meg.

— **Gyászhir.** Ágoston Károly cz. főesperes, gyergyó-szentmiklósi plebános, a csikmegyei papság díszje és lelkes hazafi, f. hó 9-én tüdőszélhűdésben elhalt. F. hó 11-én közrészvétellel temették el Győ-Sztmiklóson, hol hiveinek ozsztatlan szeretetét és bizalmát bírta. A temetésen jelen volt a gyergyói összes papság és az értelmiség. Rövid ideig betegeskedett; ép azért sokkal megdöbbsentőbb a hír, mely az egész megyében s az ország távolabb eső vidékein levő számtalan tisztelőire és barátaira leverőleg hatott. Az irodalomnak és minden közművelődési mozgalomnak lelkes támasza, odaadó pártfogója volt. Csendesen munkált és hatott közre minden nemesebb cél elérésére. Munkásságának bérét lelkiismerete megnyugvásában találta és soha nem állott azok sorában, kik sokat lármáznak, de keveset tesznek Nyugodjanak békességben porai!

— **A csiksomlyói nőegylet** f. hó 7-én sikerült fililésztélyt rendezett. Dícséretére válik a kiküldött két rendezőnek, Fodor Ignácznak és Bocskor Ferenczének, kik sokat fáradtak az estély érdekében. Bár a program nem volt valami változatos, de voltak néma képletek, görögtűz világítással és volt ezek után majdnem reggelig tartó táncz.

— **Lapunk egyik budapesti előfizetője** kiszámította, hogy a fővárosban, az országgyűlési képviselőket kivéve, 80-on vannak csikmegyeiek s a mi legérdekesebb a dologban, az, hogy ezek között csak 10 van egyetemi hallgató s egy ügyvéd, a többi mind államhivatalnok.

— **Kimutatás** a járvány állásáról Czikmegyében. Január 4-én maradt beteg 58. 11-éig szaporodott 69-czel; összesen 127. Ezek közül gyógyult 58, elhalt 5, apólas alatt maradt 64; összesen 127. Az egész járvány

alatt megbetegült 1117, gyógyult 931, elhalt 122. A járvány uralkodik a következő községekben: Gyergyó-Szárhegyen, Gy.-Szentmiklóson és Csicsóban a kanyaró; Balámbányán és Dánfalván a hólyagos himlő; Czik-Szentmiklóson a hasi hagymáz; Taploczán újában egy ronesoló toroklob eset fordult elő. Szünetel a járvány Czik-Szentmihályon, Gyimesbükkben, Karczfalván és Kászon-Jakabfalván. — Czik-Szeredán, 1882. január 11-én. Dr. Spányik József, Czikmegye tisztii főorvosa.

— **Baróton** egy földmivest két kóborló cigány életveszélyesen megszurtt; életéhez kevés remény van.

— **Két fecske nem tavasz** ugyan még, de azért csak gratulálni tudunk Györfly Gyulának, mint a másodiknak, ki Czikmegyéből, mióta az egyéves önkéntesi intézmény fennáll — a közös hadseregbe hadnaggyá neveztetett ki.

— **A „gyergyói első takarékpénztár részvény társaság”** Gyergyó Szent-Miklóson f. hó 15-én tartja másod évi rendes közgyűlését. Az eredményt annak idején közölni fogjuk.

— **Kovácsnán** a casinó javára rendezendő táncszestély Gr. Mikes Benedekné ő nagysága védnöksége alatt f. évi február 4-én fog megtartatni. Mint rendesen, ugy az idén is nagy reményeket táplálunk a bál sikerét illetőleg, mert eltekintve azon jeles mozzanattól, hogy védnökül a köztisztletet és szeretetben álló Gr. Mikes Benedekné ő nagyságát lehetett szerencsénk megnyerni; más oldalról a rendező bizottság is egész erélyvel oda törekszik, hogy a bál a várakozásnak minden tekintetben megfeleljen. Előlegesen is van szerencsénk a bál iránt érdeklődő t. cz. közönség becses figyelmét felhívni. A rendező bizottság.

— **Szentkatolnán** folyó hó 31-én a „Kisgazdai kör” saját pénztára javára zártkörű táncszvigalmat rendez.

A közönség köréből.*)

Csik-Szereda, 1881. január 8.

A „Székelyföld” 4. számában „Egy marhas gazda” aláírással kérdés intéztetett az áll. építészeti hivatalhoz a Czik-Szereda közötti állam-utról, a mely kérdésre az igen tisztelt felszólaló és még mások megnyugtatóra szükségesnek tartom ezen helyen válaszolni.

A Czik-Szereda között átvonuló állam-ut teste a város között semmivel sem domborubb, mint bárhol a városon kívül, mert az állam-uthoz csak azon 8 méter szélességet lehet számítani, a mely kavics által rendesen fenntartatik; az ut lejtőinek feltöltése a város területén lévén, a városhoz tartozik; az építészeti hivatal legfőlebb csak annyit tehetne, hogy az egész utrészt kerékvetőkkel láttassa el, a mi a városnak sokkal nagyobb hátrányára válnék, mint azon lejtő, a melyet a gyerekek azért sikitnak meg szánáikkal, mert azt senki nem akadályozza meg. Így tehát mindkét irányban ezen kérdés helyesebben a városhoz lett volna intézendő.

Pap Domokos s. k.,
m. kir. segédmérnök.

*) E rovat alatt megjelenő cikkek közérdekből díjtalanul közöltnének. A felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

A kézirat a következőket tartalmazá:

„Édes szerelmem!

Te kívántad, hogy felfedezzem azt a titkot, mely elháríthatlan akadályként nyomult boldogságunk közé. Nem volt erőm szóval elmondani, tehát megirom.

Korán árvaságra jutva, nem volt senkim, ki a gondos anya helyét pótolva, örködött volna felettem. Szabadon tehettem bármit, a midőn volt, a ki fékezhetne volna szenvedélyes természetemet. Nagynéném, kinél mint egyedüli rokonomnál lakom, egy valóságos gaz nő, ki ugy szólva egész rendszeresen oda működött, hogy magához hasonlóvá tegyen. 14 éves koromban egy nevelő intézetbe adott, s midőn ott gyakorta meglátogatott, kíséretében mindig egy csinos szőke ur volt. Ezen ur br. Rádi volt, ki mindig a legnagyobb hódolattal és gyöngédséggel bánt velem, mi az én gyermekies hiúságomnak nagyon is hízelt. Nagynéném oly gyakran meglátogatott s én annyiszor találkoztam a báróval, hogy végre is kezdett érdekelni. Ekkor épen 15 éves valék. Egy napon levelet kapék nagynénémétől, melyben azt írta, hogy súlyos beteg s látni ohajt. En azonnal hozzá sieték. Képzelted ijeségemet, midőn a nagynéni szobájában br. Rádit találám. Egyedül valék a báróval, a házban egy élő lény sem volt kívülünk. A báró a legnagyobb gyöngédséggel fogadott; megfogá kezeimet, a pamlagra vont magam mellé és édes szavakat suttogott fülembé. Futni akartam, de ő erősen tartott karjaiban; segélyért kiáltottam, de senki sem jelentkezett. Erőm fogyni kezdett a küzdelemben, szemem elsötétült s én félájultan hanyatlottam a gaz csábító karjaiba.

A mint később megtudám, nagynéném pénzért adott el a bárónak. (Vége következik.)

PIACZI ÁRAK.

		K.-Vásárhely január 12.	
		frt	kr
Hectoliter	Buza (tisza)) legszebb	8	—
	Buza (tisza)) közepes	7	60
	Buza (tisza)) gyöngébb	—	—
	Buza (vegyes)) legszebb	7	—
	Rozs) közepes	4	80
	Árpa) legzebb	4	20
	Zab) közepes	2	80
	Törökbuza	4	60
	Kása	12	—
	Borsó	7	—
Kilógr.	Lencse	10	—
	Fuszulyka	5	—
	Lenmag	—	—
	Burgonya	1	50
	Marhahus	—	36
	Disznóhus	—	40
	Juhhus	—	24
	Faggyu	—	32

Magy. kir. államvasutak.

Keleti vonal.

MENETREND.

Érvényes 1880. szept. 10-től.

PREDEAL-NAGYVÁRAD.

Állomások		Gyora- vonat 1.	Sze- mély- vonat 3
Bukarest	Indul	8.15	6.30
Predeal	"	1.09	4.53
Tömös	"	1.33	1.21
Brassó	(Erk.	2.06	6.13
	(Ind.	2.16	6.52
Földvár	Ind.	2.44	7.23
Ápáca	"	3.03	7.43
Kőpecz	"	—	8.13
Alsó-Rákos	"	—	10.15
Héjasfalva	"	3.54	10.32
Segesvár	(Érk.	4.07	10.52
	(Ind.	4.12	12.06
Medgyes	Ind.	6.01	12.24
Kapus	(Elágozás)	6.13	12.30
	(N.-Sze-	6.31	—
	(benfelé)	—	—
Törvis	(Elágozás)	7.30	2.06
	(Gy.-Fehér-	7.37	2.26
	(vár felé)	—	—
Kocsárd	(Elágozás)	8.13	3.24
	(M.-Vásár-	8.23	3.34
	(hely felé)	—	—
Kolozsvár	(Elágozás)	10.07	5.59
	(Indul	10.17	6.24
Nagyvárad	(Érk.	1.45	11.00
	(Indul	1.50	11.25
Budapest	Érkezik	7.30	8.45

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre,

Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.

A farsangi idényre.

Van szerencsénk a n. érd. hölgyközönség szives tudomására juttatni, hogy raktárunkon a legnagyobb választékban kaphatók mindenféle **BÁLI CZIKKEK**,

nevezetesen

BÁLI SZÖVETEK:

satien, gaze, diagonal, mervilleaux, foulard, moire és minden színű **selymek;**

BELÉPTIK;

legyezők kiváló szép választékban; fehér és fekete czipők arany és színes himzéssel;

KEZTYÜK;

virágok csokrok- s garnitúrákban és minden e szakmába vágó cikkek igen jutányos árakban.

Kiváló tisztelettel

Wertán testvérek.

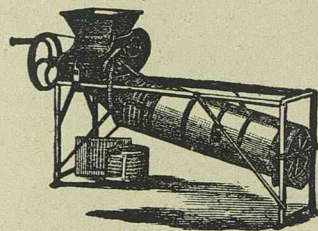
Kézdi-Vásárhelyt a tanácsház alatti üzlethelyiségekben.

Minden kiállításon az első érdeméremmel kiüntetve.

Ezüstérem. Páris 1878.

Ada, máj. 1-én 1881. aranyérem.

Zala-Egerszeg, május 2-án 1881. Első díj.

27—30

Brogle J. és Müller

gép- és rostalemez-gyára B.-Pesten

(A Margit-hid közelében.)

Készít **trieuröket** (konkolyválasztó) C különféle nagyságban,

Trieur hengereket malmok számára,

Koptatókat,

Szelelő rostákat,

Szitákat és rostákat eszlőgépek számára.